

מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת-זמננו TAICP

**הוועדה למעורבות חברתית מזמינה אתכם להשתתף בסמינר:
סרטים, חברה ופסיכואנליזה:
Films, Society and Psychoanalysis**

**הסדרה הפותחת תתמקד בדיון בנושא "אלימות חברתית – Social
"Violence"**

וכללת סרטים דוקומנטריים ועלילתיים

**במפגש הקרוב יוקרן הסרט הדוקומנטרי "Z32" בבימויו של
אבי מוגרבי**

בעוד שבועיים, ביום ה' בערב דצמבר 3, 2009, האוזן השלישית בשעה 19.30

ארנונה זהבי תציג את מחשבותיה ותעלה שאלות לדיון בעקבות הסרט

Z32

יאיר רוה – פנאי פלוס:

60 שנה אחרי. התהליך שמתואר ב"בית אבי" נמשך הרי שנים, ולא יום-יומיים. ישראל עברה מחברה של מהגרים ניצולי דיכוי לחברה מדכאת בעצמה. אבי מוגרבי מתאר בסרטיו את השימוש המופרז בכוח של החייל הישראלי הפשוט, אבל הוא עושה את זה בדרך לא קלה לעיכול. סרטו החדש, "z32", מתעד אירוע שקל לסקר גם בכתבה עיתונאית, בין אם בטלוויזיה או בדפוס: חייל ביחידה מובחרת מבקש להתוודות על מעשה שעשה בזמן שירותו שבו הוא ויחידתו נשלחו לבצע פעולת נקמה וחסלו שוטרים פלשתיניים בתגובה לפיגוע שבו נהרגו חיילים ישראליים.

תחושת תעתוע. "z32"

החייל רוצה למרק את מצפונו, מודה שהוא ביצע פשע מלחמה ומתאר את האירוע לפרטי-פרטים. אלא שמה שהיה יכול להיות כרוניקה רגילה בתוכנית טלוויזיה כמו "עובדה" למשל (שעוסקת לא פעם בסיפורים של חיילים שהבינו בדיעבד שהפעולות שלהם בקרב היו בלתי חוקיות ובלתי אנושיות), מוגרבי ממשיך בסרטיו לפרק את התיעוד לגורמים. הכרוניקה עצמה כמעט ולא מעניינת אותו. הוא הרי עסק בסרטו הקודם, "נקם אחת משתי עיניים" (סרטו הטוב ביותר לטעמי) באתוס הנקמה הצה"לי, והלגיטימציה הנשאבת למעשים בלתי חוקיים אלה מסיפורי התנ"ך ומטראומת השואה. מהבחינה הזאת, "z32" ממשיך את הנושא, אבל בוחן את זה הלאה: איך הזיכרון, המצפון והרציונל של מי שהיה שותף לאירוע כזה מתמודדים עם זה.

מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת-זמננו TAICP

מוגרבי, שכופה על סרטיו אסתטיקה כעורה, כנראה מתוך אג'נדה שסרטיו אינם אמורים לספק עונג אסתטי (ולכן ברמה הפילוסופית והמחשבתית אני אוהב את סרטיו, אבל ברמה הוויזואלית קשה לי איתם), ממקד את הסרט בשני מוקדים מרכזיים ובכך מטשטש את העובדה שדובר בסרט תיעודי והופך אותו למעין וידאו-ארט שאמור לגרום לצופה להטיל ספק בכל מה שקורה ונאמר. התהייה האם שתי הדמויות הראשיות אינן אלא שחקנים אמורה לעבור בראשכם. במוקד האחד: החייל שהשתתף בנקמה ובמעשה הרצח מתעד את עצמו ואת בת זוגו ומנסה להבין האם היא סולחת לו, כועסת עליו, מבינה אותו. פני שניהם מטושטשים. הטשטוש הולך ומשתנה לאורך הסרט עד שלבסוף נדמה שהם חובשים מסכות לייטקס על פניהם (שהודבקו דיגיטלית על פניהם). בציר השני, מוגרבי - שהוא תמיד הכוכב הראשי של סרטיו ונקודת הציר שבה המציאות פוגשת את המניפולציה - מציג את סיפורו של החייל כאופרטה שהוא שר בסלון ביתו בליווי תזמורת

מוגרבי תמיד הולך על תחושת התעתוע בסרטיו, יצירת סרט תיעודי שיש בו גרעין של אמת העטוף בסוגים שונים של הבעה כדי להחצין את העובדה שגם סרט תיעודי הוא סוג של פיקציה. ויותר מזה: שהזיכרון האנושי בעצמו יוצר לנו נרטיב ורציונל שאי אפשר לדעת האם יש בינו ובין המציאות קשר כלשהו. אם יש לי בעיה משמעותית עם "z32" היא בעובדה שלעומת סרטיו הקודמים של מוגרבי, שהיתה בהם פריסה רוחבית ודחיסות מסחררת, הסרט הזה פורס שתי סיטואציות מרכזיות (ועוד אחת, שבה נוסע החייל עם הבמאי למקום שבו אירע הטבח, שמגיעה מאוחר מדי), שעריכה מצומצמת היתה מיטיבה איתם.

ב-70 דקות, זהו סרט שרעיונותיו נמסרים במלואם עד חציו. ובכל זאת, למרות שמוגרבי רוצה לעצבן, ומצליח (בשירתו, באפקטים הקצת מצועזעים), הדינמיקה בין החייל ובת זוגו לא נוחה, מאוד חשופה ויש בה כנות עצומה וטעונה שנמסרת בתנועות עיניים ובשתיקות יותר מאשר במילים, והיא יוצרת את הרגעים החודרניים ביותר של הסרט.

שם עולה השאלה הגדולה ביותר של הסרט: לא איך חי החייל שמילא פקודה חי עם עצמו, אלא איך חיים האנשים שלצידו עם הידיעה שהוא רוצח. ואיך אנחנו כחברה מתמודדת עם מעשי רצח כאלה. התשובה: בהדחקה, ברציונליזציה, בעיוות המוסר עד כדי כך שעצם התהייה נשמעת בכלל אנטי-פטריוטית. או כמו ששר על זה מוגרבי: "אוי אוי אוי, אני מסתיר רוצח בסרט שלי".

מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת-זמננו TAICP

המפגשים הבאים של הסדרה:

ב. "לראות אם אני מחייכת" **"To see if I am smiling"** במאית: תמר ירום
אשר הציעה גבי מן (ינואר 7, 2010)

ג. **עג מי** סרטם של ירון שני וסכנדר קובטי אשר הציעה ליאורה בלום
(4 לפברואר, 2010)

ד' הסרט **Inglorious Basterds** של טרנטינו, אשר הציע עמנואל עמרמי
(מרץ 4, 2010)

פורמט הערב:

אנו נתחיל בצפייה בסרט ולאחר הקרנתו המציע של הסרט או אדם אחר יציג מחשבותיו
הקשורות לתוכנה וההקשר הפסיכואנליטי ואז יתקיים דיון בין כל המשתתפים.

קהל המשתתפים:

במידה ולא תהיה הרשמה מליאה מחברי המכון אשר תמלא את האולם, נאפשר להזמין חברי
מקצוע נוספים או בני זוג. הודעה על כך תבוא בהמשך לאחר ההרשמה.

סידורים ותשלומים: המפגשים יתקיימו בימי ה' הראשון מידי חודש בשעה 19.30 באולם
הקרנה של האוזן השלישית ברחוב מלך גורג תל אביב (מול דיזינגוף סנטר).

הרשמה ותשלום עבור הסדרה: יש להירשם באמצעות פנייה לאלון גולדשטיין, המזכיר החדש
של המכון info@taicp.org.il **ניתן להירשם למפגשים בודדים!**

בברכה, מרווין מילר יו"ר הוועדה, עמנואל עמרמי, גבי מן.

Z32 Director Avi Mograbi
(Thursday Evening, December 3rd, 2009 19.30)

Z32

Directed by Avi Mograbi, Appearing in Person
Israel/France 2008, 35mm, color, 81 min.
Hebrew with English subtitles

Z32 is built around a confession— a young man’s account of his participation in the revenge killing of two Palestinian police officers by the Israeli army in the occupied territories. Around the soldier’s account Mograbi interweaves a couple’s extended and often agonizing discussion of their relationship, punctuated by Mograbi himself characteristically addressing the camera. Adding further layers of complexity are the use of a digital “mask,” both to disguise the young soldier’s identity and foreground the politics of the camera as witness, and Mograbi’s radical decision to perform his own musings as Brechtian songs, set to Weill-ian music. The radical elements of Mograbi’s project combine to raise painful and unsettling questions about responsibility, forgiveness and the shape of cinematic truth

מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת-זמננו TAICP

A musical documentary tragedy. An Israeli ex-soldier who participated in a revenge operation where two Palestinian policemen were murdered seeks forgiveness for what he has done. His girlfriend does not think it is that simple, she raises issues he is yet not ready to address. The soldier willingly testifies for camera as long as his identity is not exposed. While the filmmaker keeps looking for the proper solution for concealing the soldier's identity he questions his own political and artistic conduct.

Z32 deals with the unbearable gap between a young person's disturbing testimony of his own experience as an elite soldier in the Israeli army and the artistic representation of the very same testimony, about the unbridgeable void between a heartless reality and its transmission as a work of art, about how artifacts cannot become political actions and about the cynicism of making beautiful art from the atrocities of life.

*The tone of **Z32** is deceptively playful, but documentary veteran Avi Mograbi broaches some serious issues. A young soldier, once a member of an elite unit of the Israeli army, was involved in a retaliatory action that killed various Palestinian policemen. The man regrets what happened and wonders if he can be forgiven. In this "musical-documentary-tragedy," as Mograbi calls Z32, he alternates interviews with the soldier and his girlfriend with scenes in which Mograbi uses song to comment on his own film. Do I give the floor to a killer, he wonders, accompanied by a small orchestra in his living room. Mograbi's wife doesn't like it one bit. Mograbi experiments with different ways to make the soldier and his girlfriend unrecognisable, perhaps to illustrate that he, too, is looking for answers. "Do you think I'm a murderer?" the man asks his girlfriend. She doesn't know. Anyhow, their anonymity Mograbi eventually gives them a computer-animated mask lifts the question about guilt and absolution above this one individual: after all, couldn't anybody be behind that mask?*

Producers synopsis

An Israeli ex-soldier who participated in a revenge operation where two Palestinian policemen were murdered seeks forgiveness for what he has done. His girlfriend does not think it is that simple, she raises issues he is not ready to address. The soldier willingly testifies for camera as long as his identity is no exposed. While the filmmaker keeps looking for the proper

מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת-זמננו TAICP

solution for concealing the soldier's identity he questions his own political and artistic conduct.

לראות אם אני מחייכת

To see if I am smiling

במאית תמר ירון

(יום ה' ינואר 7, 2010 בשעה 19.30)

שש נשים מספרות על שירותן בשטחים בתפקידים תומכי לחימה ולעיתים בתפקידי לחימה של ממש. השירות מזמן סיטואציות של חיכוך עם אוכלוסיה פלשתינאית והתמודדות עם דילמות מוסריות.

קצינת חינוך, קצינת תנאי-שרות, סמלת מבצעים, תצפיתנית ולוחמת, היום נשים אזרחיות שמביטות לאחור על שירותן הצבאי ומקיימות חשבון נפש נוקב עם עצמן על החלטות שנעשו במהלכו. שאלות שלא נשאלו לפני כן נשאלות היום ומלוות בכאב גדול. בימיו והפקה: תמר ירון

. זוכה פרס הסרט הדוקומנטרי הקצר הטוב יותר מטעם פורום היוצרים 2008. כמו כן זכה הסרט זכה בפרסי זאב הכסף ופרס הקהל בפסטיבל IDFA היוקרתי. יו"ר חבר השופטים יורי בוטיגנול תאר את הסרט כ"עדות אמיצה וחזקה לאפקט המסוכן של כוח

מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת-זמננו TAICP

עג'מי סרטם של ירון שני וסכנדר קובטי

(יום ה' 4 פברואר 2010 בשעה 19.30)

"עג'מי" – זוכה פרס וולג'ין לשנת 2009 – מיסיר מבט לעולם שהקהל הישראלי לא מכיר, מורשה, רוצה או יכול להכנס לתוכו. זהו עולם של פשע וסמים, עולם של כנופיות, של פושעים ושוהים בלתי-חוקיים, אבל גם עולם בו אנשים רוצים לחיות חיים נורמלים ומוגנים ולהרגיש בטוחים. "עג'מי" מציג לנו את מאזן הכוחות השברירי כל כך בין ערבים-ישראלים, בדואים, פלשתינאים, שוטרים, חיילים, ויהודים שאינם משרתים בכוחות הבטחון. מאזן כוחות זה הוא חומר נפץ מסוכן עד כדי כך שאפילו מי שנמצא בשוליו או נקלע לקרבתו בטעות נפגע. התוצאה מהממת וסוחפת. "עג'מי" הוא בשל ומרשים כל כך, מפגן כח של כשרון, מקוריות, מעוף והבנה קולנעית שמדהים לחשוב שזהו סרטם הראשון של יוצריו. שני היוצרים, סקאנדר קופטי וירון שני, עבדו על הסרט כשבע שנים ומשאירים את הצופים חסרי נשימה, עם לסת שמוטה מהלם ולב דואב. קופטי ושני שולטים במדיום עד כדי כך שבאמצעות הצילום המעולה (בועז יהונתן יעקב), העריכה המתוחכמת (שני וקופטי) והתסריט המפתיע והמהודק (כן, שוב שני וקופטי) הם יודעים להעלות לקהל את הדופק, לשמור על מתח ודריכות גבוהה כמעט לכל אורך הסרט ומצליחים להפתיע בכמה פיתולים עוצמתיים בסופו. הרגעים בהם המתח מעט יורד, בהם הסרט מקבל קצת "בטן", הם מכוונים ונועדו לאפשר עומק רגשי לדמויות ולחשוף אותנו לרבדים ומורכבויות נוספות. עוד הפתעה היא המשחק המצויין, משום שכל שחקני הסרט אינם שחקנים מקצועיים – קופטי עצמו משחק את אחת הדמויות בסרט ומתחבב במהרה ומכמיר את לב הקהל. השפה גם היא מהממת בחדשנותה ומקוריותה ומשלבת עברית וערבית וגם כמה בדיחות הגורות מסגנון הדיבור השכונתי. "יאללה אוחתני" פונה אחד השחקנים לחברו, "יש לי צמרמורת בביצים" – אחד הבחורים יורד על חברו שמתרגש ממשו, או "אוטו חרבנה".

"עג'מי" אינו סרט קל לצפייה, הוא אלים, מחוספס, רובו מדובר בערבית, אורכו כמעט שעתיים והוא מציג תמונת מצב מייאשת. הוא זכה לציון לשבח בפסטיבל קאן וסביר להניח שיזכה גם בפרס וולג'ין. בהקרנה בפסטיבל ירושלים השבוע הודו היוצרים לכל יפו שהתגיסה לעזור להם: לאנשים שנתנו מכוניות ובתים ועמדו לרשות ההפקה. התמיכה חסרת התקדים של יפו ראווה לציון גם בגלל ש"עג'מי" רחוק מלהיות תשדיר שירות לשכונה. המציאות האלימה ומעגל הדמים שהסרט חושף בפנינו הוא פורטרט של מורכבות המצב בו כל הסיפורים שלובים זה בזה וגורלותיהם של הדמויות מחוברים כאילו הם הסתבכו בקורי עכביש ואין דרך לצאת מהמלכוד

מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת-זמננו TAICP

הזה. דרך הסיפורים הפרטיים מתגלה לנו מארג מייאש ודטרמיניסטי – ההרס והאלימות הם בלתי-נמנעים. דרך הסיפורים הפרטיים והטראגיות בה הם שלובים זה בזה מתגלה בפנינו תמונת מצב רחבה יותר ובזו גם טמונה גדולתו של הסרט, שמצליח להביא את התמונה הגדולה דרך המקרה הפרטי. "עג'מי" הוא סרט אמיץ, הישג נדיר, לא ראיתם עדיין דבר כזה.

הסרט על מי, זוכה ציון לשבח בפסטיבל קאן, זוכה פרס וולג'ין בפסטיבל ירושלים ומועמד ל-9 פרסי אופיר, מגיע בחמישי הקרוב לבתי הקולנוע בארץ. **הסרט של ירון שני וספנדר קובטי** משתתף בפסטיבלים חשובים ברחבי העולם ונמכר להפצה באירופה ובארצות הברית. על מי הוא הרקע לחמישה סיפורים שונים, קשורים ולא קשורים זה בזה. עומאר מבוקש על ידי חמולה מהדרום, בגלל משהו שעשה בן דודו. כדי להציל את עצמו ואת משפחתו, הוא חייב לשלם סכום כופר עצום שאין לו סיכוי להשיג, לבטח לא באופן חוקי. בינן הוא טבח. חי טוב. חברים בתל אביב, חברה יהודיה, זה בכלל האח שלו שהסתבך וברח ובדרך משאיר אצלו בדירה חבילת קריסטל, שווה הון אבל כזו שאי אפשר להפטר ממנה. מאלק מגיע מהשטחים. בבוקר הוא רוחץ כלים במסעדה ובלילה ישן בקונטיינר. הוא צריך הרבה מאוד כסף כדי לאפשר לאמא שלו טיפול רפואי בישראל. דנדו השוטר מסתובב בניידת שלו וחושב איך להציל את המשפחה שלו, את אבא שלו שנהרס מאז שאחיו החייל נעלם ובזמן המועט שנותר לו מטפל בנותיו. אבו אליאס הוא המנהל של המסעדה. אם תרצו הסנדק. מנסה לשמור על השפיות בסביבה הגועשת, עד שהוא מגלה שבתו האדיר מתראה עם עומאר מאחורי גבו... הכל קורה במקום אחד, בו שוכנות מסעדות ליד מאורות סמים וחוף ים, מול שורות ארוכות של בתים צפופים וקירות בטון אפורים ונפרס לפנינו דרך עיניו של נאסרי, אחיו בן ה-13 של עומאר.

על מי הוא דרמת מתח חברתית, פרי ביכורים משותף של שני יוצרים, ירון שני וספנדר קובטי, שיצרו את הפרויקט במהלך שבע שנים. הסרט נכתב בהשראת סיפורים אמיתיים שהתרחשו בשכונה היפואית. בסגנון קולנועי מקורי נשזרים הסיפורים השונים זה בזה במיומנות, בין דמות לדמות. העלילה, הנעה אחורה וקדימה על ציר הזמן, מציגה פסיפס אפי של גורלות אדם – אנשים החיים בצילה של מציאות אלימה ומסוכסכת, רוויה בצבעים גועשים של פחד, אלימות, חסד ואהבה.

השחקנים בסרט אינם שחקנים במונח המקובל של המילה, רובם ככולם ללא כל רקע במשחק. הם נבחרו בתהליך עבודה ממושך וייחודי שיצרו הבמאים, במהלכו השתמשו באישיותם ובסיפורים אישיים כדי להגיש משחק דרמטי מפתיע בעוצמתו.

Inglourious Basterds (2009)

directed by Quentin Tarantino

יום ה' מרץ 4, 2010 19.30

במהלך מלחמת העולם השנייה בצרפת, קבוצה של חיילים יהודים אמריקאים שאחזו בכינוי "הממזרים" הפיצו פחד בקרב הרייך השלישי ושותפיהם על ידי חיסול אכזרי של אויביהם. "הממזרים" פוגשים בפריס נערה יהודיה צרפתייה המנהלת קולנוע

במאי: קוונטין טרנטינו **תסריט:** קוונטין טרנטינו, הפקה: לורנס בינדר, קוונטין טרנטינו, צילום: רוברט ריצרדסון, עריכה: סאלי מינקי

מקום / שנה: 2009 / ב"הרא

אורך: תוקד 153

ז'אנר: מתח/פעולה

שחקנים: בראד פיט, דיאן קרוגר, קלוריס לצמן, מייק מאיירס, סם לוין, אלי רות,

ג'ולי דרייפוס, מגי צאנג

ביקורת הוכנה: הנקמה המושלמת

Synopsis: Inglourious Basterds begins in German-occupied France, where Shosanna Dreyfus (Mélanie Laurent) witnesses the execution of her family at the hand of Nazi Colonel Hans Landa (Christoph Waltz). Shosanna narrowly escapes and flees to Paris, where she forges a new identity as the owner and operator of a cinema.

Elsewhere in Europe, Lieutenant Aldo Raine (Brad Pitt) organizes a group of Jewish soldiers to engage in targeted acts of retribution. Known to their enemy as "The Basterds," Raine's squad joins German actress and undercover agent Bridget Von Hammersmark (Diane Kruger) on a mission to take down the leaders of The Third Reich. Fates converge under a cinema

מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת-זמננו TAICP

marquee, where Shosanna is poised to carry out a revenge plan of her own... --© Weinstein Co. and Universal Pictures [\[Less\]](#)

Starring: [Brad Pitt](#), [Christoph Waltz](#), [Michael Fassbender](#), [Eli Roth](#)

Director: [Quentin Tarantino](#)